

Martine en Arnaud

Martine Brouwer en Arnaud Baranger vertrokken op 17 september 2009 vanaf de Space in Frankrijk voor een gesponsorde wereldreis per fiets: Le lait autour du monde. Op hun route bezoeken ze zeventien landen om zo veel mogelijk spelers in de melkveehouderij in kaart te brengen en met elkaar te laten discussiëren. Voor Veeteelt schrijven zij vier bedrijfsreportages, waarvan dit de eerste is.

Start:	17 september 2009
Duur:	1 jaar
Fietskilometers afgelegd:	5540
Aantal lekke banden:	15
Melk gedronken onderweg:	38 liter

De contrasten in de melkveehouderij in Marokko zijn groot. De meeste bedrijven – Marokko telt 760.000 bedrijven waar melk wordt geproduceerd en zo'n 1,5 miljoen stuks melkvee – melken maar één of twee koeien. Daarnaast zijn er grote, commercieel opgezette bedrijven, die melk produceren op grote schaal. Melkveebedrijf Mazaria in het noorden van Marokko is daar een goed voorbeeld van. Het bedrijf van eigenaar Loultitu Moulay M'Hamed heeft twee stallen van 380 meter lang met in elke stal duizend stuks vee. Van de 1000 hectare beschikbaar land wordt 500 hectare gebruikt voor de teelt van voedergewassen en 500 hectare voor akkerbouw. Daarnaast heeft M'Hamed nog een aantal bedrijven in Zuid-Marokko en daarom heeft hij Abdolhada Aid Houssa als bedrijfsleider op Mazaria aangesteld. Onder de vijftig medewerkers bevinden

Automatisch checken van kreupelheid in melkstal op melkveebedrijf Mazaria in Marokko

Water eerste prioriteit

Het moderne melkveebedrijf Mazaria in Marokko produceert met uit Europa en Amerika geïmporteerde dieren zo'n 14 miljoen kg melk per jaar. Om de melkproductie te verhogen is goed watermanagement voor de ruwvoervoorziening essentieel.

tekst **Martine Brouwer en Arnaud Baranger**

zich naast een eigen inseminator en drie tochtwaarnemers ook twaalf melkers. Medewerkers Khalid By en Achraf Baligh zijn verantwoordelijk voor de melkveehouderijtak.

Irrigatieproject

Loultitu Moulay M'Hamed is een invloedrijk persoon, zo vertelt By. 'De Marokkaanse overheid zette het plan "Groen Marokko" op om aan de groeiende vraag naar melk en andere agrarische producten te kunnen voldoen. Water is hierbij een beperkende factor. Daarom werden nieuwe irrigatiegebieden ingericht en particulieren met leidinggevend capaciteiten aangetrokken om hier een bedrijf te starten. Loultitu maakte gebruik van deze kans.' Naast eigenaar van meerdere bedrijven is M'Hamed medeoprichter van de coöperatie Copag, die sinds 1993 ook melk ver-

Bedrijfsleider Abdolhada Aid Houssa en medewerker Khalid By voor het gewas sorgo

handelt en inmiddels meer dan 13.000 leden telt.

'Grote watertorens distribueren water vanuit een dam die honderd kilometer

Mazaria heeft twee stallen van 380 meter lang met in elke stal duizend stuks vee

Het 'wassen' van
eierdoeken

Mazaria telt 700 zelfgemaakte
kalverhokjes met geïsoleerd dak

Medewerker Achraf Baligh overlegt
per telefoon

De melkploeg draait in drie shifts
in de 2x40 rapid-exit melkstal

verderop ligt', verduidelijkt By de werking van het irrigatiegebied. 'Alleen in het noorden van Marokko valt jaarlijks voldoende regen. In het zuiden is water voor akkerbouw en veehouderij een beperkende factor. Enkele prima agrarische regio's hebben de landbouw vanwege watergebrek al op moeten geven.'

Geen last van hittestress

In 2007 ging het nieuwe bedrijf Mazaria van start. 'In augustus 2007 kwamen de eerste negenhonderd Amerikaanse pinken na een bootreis van tien dagen aan', weet By. 'We hadden graag alle dieren uit Europa geïmporteerd, maar blauwtong maakte dit onmogelijk.' De tweede lichter dieren, ruim 1100 pinken, kwam uit Nederland en Duitsland en arriveerde in juni 2008. Inmiddels hebben de meeste dieren gekalfd. 'De Europese vaarzen zijn kalm en doen het hier erg goed', laat By zien. 'Van hittestress hebben de vaarzen weinig last. Het klimaat is in dit gebied relatief zacht, met gemiddeld zo'n 25 graden Celsius.' Overdag staan de dieren op stal in de schaduw, in de avond staan de dieren buiten.

Volgens By vallen de Nederlandse vaarzen, die geïnsemineerd zijn met stieren als Olympic, Kian, Taco en Twister, op door hun goede vet- en eiwitgehalten.

Beide gehalten bepalen in Marokko de melkprijs, die in oktober 35 eurocent per liter bedroeg. 'Onze eerste- en tweede-kalfskoeien realiseren een stalgemiddelde van 7000 kg met 3,8 procent vet en 3,2 procent eiwit. We willen groeien naar een stalgemiddelde van 9000 kg, zodat Mazaria jaarlijks 18 miljoen kg melk aflevert.'

De twaalfkoppige melkploeg melkt in drie shifts in een 2x40 rapid-exit melkstal van Boumatic. Standaard bij het melken worden de dieren via de automatische weegplaats, die de druk op iedere poot registreert, op kreupelheid gecheckt. Om de grote hoeveelheid melk te verwerken die in twee melktanks van 30.000 liter wordt opgeslagen, halen dagelijks drie tankwagens van de coöperatie Copag de melk op.

Acht voergroepen

'Als we onze melkproductie willen verhogen is het van groot belang dat we zelf ons ruwvoer verbouwen', vertelt By over de 500 hectare zandgrond die op Mazaria in gebruik is voor de veevoorziening. 'Wij kunnen ons niet veroorloven dat we zonder of met kwalitatief minder goed ruwvoer zitten. Ik kan niet vertrouwen op een goede kwaliteit ruwvoer als we dat niet zelf hebben verbouwd.'

Op Mazaria is dankzij de moderne druppelirrigatie – aan het water wordt fosfor en kunstmest toegevoegd – de opbrengst prima. Hierdoor wordt bij Mazaria twee keer in plaats van één keer per jaar geoogst met een opbrengst van zo'n 35 ton droge stof per jaar. Met dertig trekkers bewerken de medewerkers de 500 hectare voor de melkveehouderij. 'Naast mais hebben we luzernehooi. We draaien testen met sorgo en voederbieten voor het geval in de toekomst het telen van mais door parasieten lastig wordt', licht By de voerstrategie verder toe.

'Het melkvee hebben we verdeeld over acht voergroepen, afhankelijk van de melkgift en het lactatiestadium. Het rantsoen van de hoogproductieve groep bestaat uit 32 kg mais dat op 19 mm is gehakseld, 2,5 kg luzernehooi, 0,5 kg productiebrot, 3 kg sojabrot, 1 kg luzernebrot en 1 kg melasse. Het rantsoen vullen we aan met mineralen en vitamines. Dit is een eiwitrijk rantsoen, dat we op advies van Amerikanen voeren. Het rantsoen is voor mij een uitdaging, omdat de pens niet altijd goed werkt door de beperkte structuur in het voer in verhouding tot de hoeveelheid energie.' |

➔ Volg Arnaud en Martine op de website: www.veeteelt.nl/melktoer

